

Каралган: "Ак каен" педагогик коллектив
кинәшмәсендә

Раслыйм:

Карачишмә авылының "Ак каен"
мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениесе
модире Д.Н. Борханова

05 август 2021 ел

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Кара Чишмә
авылының "Ак каен" мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет
учреждениесе

Үсеш программасы

Эчтәлек

Программаның паспорты	3
Аңлатма язуы.....	5
I.Белем бирү учреждениясе турында мәгълүмати белешмә	7
II.Үсеш программасының аналитик нигезләмәсе.....	13
III.Мәктәпкәчә белем бирү учреждениясе үсешенең концептуаль нигезләре.....	14
IV. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениясенең үсеш стратегиясе	16
V.Программаны тормышка ашыру этаплары.....	17
VI. Программаны тормышка ашыру буенча эшчәнлек планы.....	18
VI.1.Программа белән тәмин ителеш, методикалар, технологияләр	18
VI.2.Мәктәпкәчә белем бирү учреждениясен информация белән тәмин итү.....	19
VI.3. Сәламәтлек. Сәламәтлек саклау технологияләре.....	21
VI.4. Белем бирү эшчәнлегенең иминлеге.....	23
VI.5. Кадрлар политикасы.....	26
Кушымта:	
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениясен тәмамлаучының социаль портреты	32
Балалар бакчасы педагогы моделе.....	33
Кулланылган әдәбият.....	35

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Кара Чишмә авылының “Ак каен” мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениесе 2021-2025 нчы уку елларын Үсеш программасы (Программа)
Программаның статусы	Үсешнең максатчан программасы идеологиясен нигез итеп алган һәм эшчәнлектә инновацион режимга күчүче бюджет учреждениесенең норматив документы
Программаны төзүчеләр	Ак каен балалар бакчасының мәдире Д.Н.Борханова
Программаны үтәүчеләр	Ак каен балалар бакчасы педагогик коллективы, эти-эниләр жәмәгәтчелеге, социаль партнерлар.
Программаны эшләүнең фәнни-методик нигезләре	Программаны төзүдә кулланылды: – Мәгариф үсешенең федераль программасы материаллары; – Россия Федерациясенең «Белем турында»гы законы; - Постановление Правительства РФ от 27 октября 2011 года N 2562 «Об утверждении Типового положения о дошкольном образовательном учреждении». – Приказ Министерства образования и науки РФ от 23.11.2009 г № 655 «Об утверждении и введении в действие ФГОС к структуре основной общеобразовательной программы дошкольного образования»; – Приказ Министерства образования и науки РФ от 20.07.2011 г № 2151 «Об утверждении ФГОС к условиям реализации основной общеобразовательной программы дошкольного образования»; – Постановление кабинета Министров Республики Татарстан от 30.12.2010 г. № 1174 «Об утверждении Стратегии развития образования в Республики Татарстан на 2010-2015 г.г. «Киләчәк»
Программаны тормышка ашыру срогы:	Башлана: 01.09.2021 Төгәлләнә: 31.05.2025
Программаны тормышка ашыру этаплары	1 этап – Мобилизация- оештыру: булган ресурсларга диагностика уздыру, Программаның төп чараларын барлап чыгу, аларны тормышка ашыру өчен тиешле шартлар тудыру, Программаны үтәргә керешү. Бурычлары: *МБМБУның эшчәнлегенең торышын анализлау. * Хокукый-норматив базаны өйрәнү. *Тәрбияләнүче балаларның сәламәтлек торышын анализлау. *Балаларның үсеш торышын һәм педагогларның квалификация дәрәжәсен анализлау. МБМБУның белем бирү эшчәнлеге торышын ФДББС һәм укыту-методик комплектларга туры килүен анализлап, белем бирү процессына кертү. *МБМБУның матди-техник базасын анализлау. *Татарстан Республикасында МБМБУларында балаларны ике дәүләт теленә өйрәтү буенча ата-аналар фикерләрен

	<p>өйрөнү.</p> <p>*2 этап – Эксперт – тикшерү: Программаның стратегик мәсьәлэләрен тормышка ашыру.</p> <p>*Программаны тормышка ашыру.</p> <p>*Аралык нәтижәләрен барлап бару.</p> <p>*Белем бирү процессында укыту-методик комплектларны тормышка ашыру.</p> <p>*Балаларның Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә дә сөйләшүен тәмин итү.</p> <p>*Балаларның тулы куәтле үсешен тәмин итү максатларында, гаиләләр белән тыгыз элемтәләренә булдыру.</p> <p>3 этап – гомумиләштерү – йомгаклау: йомгак ясау һәм эшчәнлек нәтижәләрен Программаны тормышка ашыруның төп юнәлешләре буенча максатлары һәм бурычларына тәңгәл килүен карау, нәтижәләрен игълан итү һәм алдагы чор өчен Үсеш Программасы булдыру.</p> <p>*Үсеш программасын тормышка ашыруда МББУның тәҗрибәсен өйрөнү һәм туплау.</p> <p>*МБМБУның яңа үсеш программасын эшләү.</p> <p>*Проблемаларны ачыклау.</p> <p>МБМБУның үсеш программасы үтәлешенә отчет бирү.</p>
Программаның максаты	<p>Мәктәпкәчә яшьтәге балалар яшәеше өчен уңайлы шартлар тудыру, ТРның ике телен дә өйрәтү, шәхес культурасы нигезләре өчен жирлек тудыру, яше һәм шәхси үзенчәлекләре нигезендә баланың төрле яклап үсешенә ярдәм итү, заманча жәмгыятьтә яшәүгә һәм мәктәптә укуга әзерләү, баланың тормыш иминлеген тәмин итү.</p> <p>*Балаларның белем алу сыйфатын күтәрү.</p> <p>*Тәрбияләнүче балаларның танып белү, социаль-шәхси, әдәби-эстетик һәм физик үсеш сыйфатын күтәрү.</p> <p>*МБМБУда тәрбияләнүче балаларның сәламәтләнү нәтижәләре күтәрү.</p> <p>* Педагогларның укыту-методик комплектлар буенча эшләү алымнарын өйрәнүен тәмин итү.</p>
Проблемалар	<p>*Татар гаиләләрендә туган телнең әһәмиятлелеген югалту.</p> <p>*Балалар тарафыннан ике дәүләт телен дә белмәү.</p> <p>*Ата-аналарның белем бирү процессына кушылырга әзер булмавы.</p> <p>*Заманча белем бирү технологияләрен куллану аша педагоглар эшчәнлеген сыйфатын һәм нәтижәлелеген арттыру зарурлыгы.</p> <p>*Бакчага килүче балаларның сәламәтлегенә объектив начарлануы алар тарафыннан белем алуның сыйфаты кимүдә сизелә.</p>
Программаның бурычлары	<p>төп</p> <p>*Балаларның сәламәтлеген ныгытуга комплекслы килүне, аларның психик-эмоциональ иминлеген тәмин итү, балалар белән эшләүдә профилактик сәламәтләнү технологияләрен гамәлгә кертү.</p> <p>*ТРның ике дәүләт телен өйрәтү буенча укыту-методик комплектларын гамәлгә кертү өчен шартлар тудыру.</p>

	<p>*Әйләнә-тирә дөнъяга, туган гаиләсенә, туган йортына, туган жирлегенә, Туган иленә, төрле милләт кешеләренә унай мөнәсәбәт тәрбияләү.</p> <p>*Балаларда сәламәт тормыш рәвешә белән яшәү зарурлығы булдыру, үз сәламәтлеге өчен җаваплылык хисә тәрбияләү.</p> <p>*Мәктәпкәчә яшьтә белем бирү һәм башлангыч гомуми белем бирүдә дәвамчанлыкны тәмин итү.</p> <p>*Балаларның физик һәм психик сәламәтлеген саклау һәм ныгыту.</p> <p>*Балаларда гражданлык хисләре, кеше хокукларына һәм кеше ирегенә хөрмәт, табигатькә, Ватанга, гаиләгә хөрмәт тәрбияләү.</p> <p>*Психолог ярдәме белән балаларга белем бирү эшчәнлегендә барлыкка килгән кимчелекләрне бетерү өстендә эшләү.</p> <p>*Балаларның тулыкуәтле үсешен тәмин итү максатларында гаиләләр белән элемтәләрне ныгыту.</p> <p>*Белем бирү һәм тәрбия эчтәлеген, шартларын, технологияләрен модернизацияләү юлы белән белем бирү процессын яңарту.</p> <p>*Педагогларның һөнәри осталыгын һәм инновацион культурасын камилләштерү.</p> <p>*Учрежденидә идарә системасын оптимальләштерү.</p>
<p>Программаны тормышка ашырудан көткән нәтижәләр</p>	<p>Балаларның белем алу сыйфатын күтәрү.</p> <p>*тәрбияләнүче балаларның танып белү, социаль-шәхси, әдәби-эстетик һәм физик үсешә сыйфатын күтәрү.</p> <p>*МБМБУда тәрбияләнүчеләрнең сәламәтләндерү нәтижәлелеген күтәрү.</p> <p>* Педагогларның укыту-методик комплектлар буенча эшләү ысулларын һәм алымнарын өйрәнүен тәмин итү.</p> <p>*ТРда балаларның ике телдә аралашулары өчен шартлар тудырылачак.</p> <p>*Туган гаиләгә, төбәккә, Ватанга, әйләнә-тирә мохиткә, төрле милләт вәкилләренә хөрмәт тәрбияләү.</p> <p>*Балаларда сәламәт тормыш рәвешенә, үз-үзләренә сәламәтлегенә җаваплылык хисә тәрбияләү.</p> <p>*Мәктәпкәчә һәм башлангыч белем бирүдә дәвамчанлык.</p> <p>*Балаларның физик һәм психик сәламәтлеген саклау һәм ныгыту.</p> <p>*Балаларга хокук белемнәрен бирү, патриотизм, туган төбәккә мәхәббәт тәрбияләү. Кеше хокукларын хөрмәтләү.</p> <p>*Психолог ярдәме белән балаларга белем бирү эшчәнлегендә туган кимчелекләр өстендә эшләүне камилләштерү.</p> <p>*Гаиләләр белән элемтәләрне ныгыту.</p>
<p>Программаның өстенлеклә юнәлешләре</p>	<p>Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфаты белән идарә итү.</p> <p>*Методика, технологияләр белән программаны тәмин итү.</p> <p>*Белем бирүне информатизацияләү.</p> <p>*Толерантлылык.</p> <p>*Сәламәтлек саклау технологияләре.</p> <p>*Белем бирү процессының иминлеге.</p> <p>*Кадрлар политикасы.</p>

	*Дәүләти-жәмгыять үзидарәсе. *Партнер оешмалар.
Программаны финанслау чыганакалары	Муниципаль бюджет финанславы
Программаны тормышка ашыру белән идарә итү тәртибе	Программа белән идарә итү һәм төзәтмәләр кертү хезмәт коллективы Киңәшмәсе тарафыннан башкарыла

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

Россия мәгариф системасын модернизацияләүнең заманча ориентирлары – яраклаштырылу, сыйфат, нәтижәлелек - мәктәпкәчә белем бирү оешмалары алдында югары таләпләр куя. Бүгенге көндә Россиядә мәктәпкәчә яшьтәге белем бирүне күчеш халәтендә дип бәяләргә мөмкин. Балалар бакчасы конкуренциягә сәләтле һәм алдынгы булырга тиеш, ә бу педагогика өлкәсендә прогрессив технологияләрне, методикаларны ижади эзләүдә һәм һөнәри осталыкны даими үстерү режимында гына була ала.

Мәктәпкәчә оешма белән идарә итү системасын заман таләпләренә туры китереп яңарту теләге әлеге үсеш программасын эшләргә этәрде. Әлеге программа мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең үсеш стратегиясен билгели һәм аны тормышка ашыру буенча эшчәнлекне билгели. Программаны төзегәндә түбәндәге принципларга таянып эш ителде:

- Максатчан якин килү, планлаштыру һәм планнарга үз вакытында корректировкалар кертү (бөтенлек, конкретлылык, активлык, сыгылмалылык);
- Белем бирү процессында катнашучыларның информатив компетентлылыгы.

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Кара Чишмә авылының “Ак каен” мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениесенең үсеш программасын тормышка ашыру бакчаның абруен күтәрүдән тыш, педагогик коллективның белем һәм тәрбия өлкәсендәге казанышларын, эти-әниләрнең һәм балаларның уңышларын, казанышларын күрсәтергә ярдәм итә. Бу үз чиратында, педагогларның, эти-әниләрнең һәм балаларның нәтижәле бердәм эшчәнлегенә уңай шартлар тудыруны таләп итә.

Программа үтәләше нәтижәсе - балалар бакчасында белем бирү сыйфатының күтәрелүе, яңалыкларның киң кулланылуы, югары нәтижәлелек.

Программа балалар бакчасында белем һәм тәрбия процессының үсешенә, мәктәпкәчә мәгарифнең милли компонентлар һәм дәүләт стандартларын тормышка ашыруына, норматив һәм оештыру документлар кабул итү өчен нигез булып тора. Программа максатчан педагогик һәм идарә итү эшчәнлегенә өчен барлык бакча хезмәткәрләренә жәмгыять үсешенә яңа шартларында эти-әниләр һәм халык белән хезмәттәшлек итү өчен мөмкинлекләр ача.

Программа 5 проекттан тора.

Программаның бурычлары:-балалар бакчасында үстерешле тирәлек булдыру;
-педагогларның профессиональ осталыкларын үстерү;-оешманың белем бирү, инновацион һәм финанс-икътисадый эшчәнлегенә белән идарә итү системасын яңарту;
- белем һәм тәрбия процессының сыйфатын күтәрү; - һәр баланың нәтижәле үсешен тәэмин итү;
Мәктәпкәчә мәгарифнең һәркем өчен мөмкин булуы икътисадый шартларынан аңлап төзелә.

Программа 3 төп функцияне үти:

- балалар бакчасының үсеш стратегиясен билгели;
- эшчәнлекнең өстенлекле юнәлешләрен күрсәтә;
- бөтен эшчәнлекне ахыргы нәтижәгә юнәлтә.

Программа түбәндәге принципларга таяна:

- **Интегральләштерү**
- **Гуманлылык**
- **Мавыгучанлык**
- **Вариативлык**

МӘГЪЛУМАТИ БЕЛЕШМӘ

МБМБУның кыскартылган исеме	Кара Чишмә авылының “Ак каен” балалар бакчасы	
МБМБУның тулы исеме	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Кара Чишмә авылының “Ак каен” мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениеесе	
Тип	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеесе	
Төрө	Балалар бакчасы	
Оештыручы	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты	
Оештыру-хокук формасы	Муниципал	
Авыл	Кара Чишмә	
Үзидарә органы (Устав нигезендә)	Коллективның гомуми жыелышы	
Идарә итүче система	Мөдир	Борханова Дамирә Наил кызы
Телефон	8(84396) 2-42-63	
Электронная почта		
Адрес	423108, Татарстан Республикасы, Чирмешән районы, Кара Чишмә авылы, Совет урамы, 60 нчы йорт;	
Устав	Регистрация органы: МРИ МНС России № 16 по РТ 25 апрель 2017г. Расланган: Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты карары, 12.04.2017ел. Пост.-192	
Лицензия	Серия 16 Л 01 № 0004418 Регистрация номеры №8403 от 07 июля 2016 года Приказ МО иН РТ от 07 июля 2016 года, № 2848/16 Д Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы	

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Кара Чишмә авылының “Ак каен” мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениеесе 2004 нче елда сафка бастырылган.

Оештыручы: Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты.

Ак каен балалар бакчасы үз эшчәнлеген Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының "Мәгариф турында"гы Законы, “Мәктәпкәчә учреждение турында типовое положение”, Оештыручы һәм МБМБУ арасындагы килешү, МБМБУ Уставына нигезләнеп башкара.

Балалар бакчасының эш режимы – 9 сәгать.

Материал база. Белем бирү бурычларын тормышка ашыру максатыннан балалар бакчасы татар почмагы, рус теле почмагы һәм укыту-методик комплеклар белән тулыландырылган.

Балалар бакчасында төркемдә 6 бала тәрбияләнә.

Бакчаның балаларга белем һәм тәрбия бирүдә төп юнәлешләре:

- милли региональ компонентка таянып, милли мәдәниятне белүче һәм дәвам итүче шәхес тәрбияләү;
- балаларның сәламәтлеген саклау, ныгыту, аларның физик һәм психик үсеше өчен мөмкинлекләр тудыру;
- үстерешле тирәлек булдырып, балаларның ижади сәләтләрен үстерү;
- халык педагогикасы принципларына нигезләнеп, яңа педагогик алымнар кулланып, балаларга әхлак һәм патриотик тәрбия бирү;
- экологик күнекмәләр формалаштыру;
- балалар бакчасы һәм гаиләнең хезмәттәшлеген арттыру, инновацион методлар кулланып, гаилә белән эшләү.

Балалар бакчасының төп бурычлары итеп балаларның сәламәтлекләрен саклау һәм ныгыту, физик һәм психик куркынычсызлыкларын тәэмин итү; физик, интеллектуаль һәм шәхси сыйфатларын үстерү өчен эшчәнлектә уңай шартлар тудыру; төрле эшчәнлектә мәктәпкәчә яшьтәге балалар шәхесенең социаль һәм психологик сыйфатларын үстерүгә ярдәм итүче предметлы-пространство тирәлеге булдыру; ата-аналар белән бердәм эшчәнлектә педагогларның профессиональ осталыгын камилләштерү алынды.

Әйләнә-тирә мохит. Безнең балалар аерым ике катлы бинада урнашкан. Бакчабыз 15 урынга исәпләнгән, 6 бала йөри. Хезмәт күрсәтү сферасында бакчабыз тотрыклы урын алып тора. Якын тирәсендә медицина пункты, китапханә, Кара Чишмә мәдәният йорты урнашкан. Педагогик эшчәнлекне оештыруда бу оешмаларның якын булуы ярдәмләшәп, кулга-кул тотынып эшләргә мөмкинлек тудыра.

Кадрлар белән тәэмин ителеш. Бакчада педагогларның белемнәрен күтәрү буенча даими планлы эш алып барыла, инновацион активлыклары бәяләнә. Тәрбияче КМО, РМО ларга йөрәп, тәрбия- белем бирүнең актуаль проблемалары буенча тәҗрибә уртаклаша.

Белем бирү процессы. Балалар бакчасында белем бирү процессы Н.Е.Веракса, Т.С. Комарова, М.А. Васильева редакциясендә чыккан «Туганнан алып мәктәпкә кадәр». мәктәпкәчә мәгарифнең якынча төп белем бирү программасы, Р.К. Шаехованың «Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы» нигезендә алып барыла.

Методик кулланмалар:

Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова “Туган телдә сөйләшәбез” 2-3 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, Казан “Фолиант”

Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова “Туган телдә сөйләшәбез” 3-4 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек Казан “Фолиант”

Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова “Туган телдә сөйләшәбез” 4-5 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, Казан “Фолиант”

З.М.Зарипова, Л.Н.Вәжиева “Туган телдә сөйләшәбез” 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшәргә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, Казан “Фолиант”

С.М.Гаффарова, Д.С.Гарипова “Изучаем русский язык” методическое пособие для воспитателей детских садов 4-5 лет, 5-6 лет, 6-7 лет.

С.М.Гаффарова, Д.С.Гарипова “Изучаем русский язык”: программа, методические рекомендации, диагностика, Казань,

Р.К.Шаехова Мәктәпкәчә балалар әлифбасы: “Авазларны уйнатып”, Казан,

Р.К.Шаехова “Занимательное обучение татарскому языку, Казань,

К.В.Закирова “Балачак аланы”, балалар бакчалары тәрбиячеләре өчен хрестоматия, Казан.

К.В.Закирова “На поляне детства”, хрестоматия для воспитателей детских садов, Казан

К.В.Закирова, Л.Р.Мортазина “Әй уйныйбыз, уйныйбыз”, балалар бакчалары тәрбиячеләре һәм физкультура инструкторлары өчен методик кулланма, Казан,

З.М.Зарипова “Үстерешле уеннар”, Казан,

З.М.Зарипова, А.Х.Габдрахимова “Балалар бакчасында бердәм белем бирү эшчәнлеге”, Казан,

М.Ф.Кашапова «Балалар бакчасында сөйләм үстерү программасы»,

Казан, .

Программа по обучению детей русскому языку г.Набережные Челны,
К.В.Закирова «Гайләдә, балалар бакчасында эдәпләлек тәрбияләү программасы», Казан,
Р.К.Шаехова «Ижади уеннан – укуга».
С.Н.Николаева «Юный эколог», .
Н.Рыжова «Наш дом-природа».
И.А.Помораева «Формирование элементарных математических представлений» подг.к
школе группа

Укыту-методик комплектлар:

- татар балаларын ана телендә сөйләшәргә өйрәтү - «Туган телдә сөйләшәбез» (житәкче Хазратова Ф. В.) - методик кулланма, эш дәфтәрләре, күрсәтмә һәм таратма материал;
- татар балаларын рус теленә өйрәтү - «Изучаем русский язык» (житәкче Гаффарова С.М.) - методик кулланма, эш дәфтәрләре, күрсәтмә һәм таратма материал, балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти-эниләр өчен хрестоматия, аудио һәм видеоматериал, мультимедиа;
- мәктәпкә эзерлек төркеме балаларын грамотага өйрәтү - «Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы: авазларны уйнатып» (татар балалары өчен) һәм «Раз – словечко, два - словечко» кулланмасы, автор Шаехова Р. К. - , эш дәфтәрләре, тәрбиячеләр өчен методик рекомендацияләр, тәрбиячеләр һәм эти-эниләр өчен методик кулланма.
Балалар бакчасында кулланылган программалар мәктәпкәчә яшьтәге балаларда гомуми культура хезинә үрнәкләре формалаштыру, физик, интеллектуаль һәм шәхси сыйфатлар тәрбияләү һәм балаларның сәламәтлеген саклау һәм ныгытуга юнәлтелгән.

Балалар бакчасында укыту процессын оештыруда заманча формалар кулланыла: бердәм эшчәнлек төркемнәрдә һәм индивидуаль алып барыла. Мондый формаларны куллану тәрбиячегә, белем бирү максатларын, балага якын килеп, аның эшләү дәрәжәсен, үзләштерү тизлеген исәпләп, төзәргә мөмкинлек бирә.

«Инновацион белем бирү технологияләрен куллану аша мәктәпкәчә белем бирү эчтәлеген яңарту» резолюциясе нигезендә 2012нче елның 1 сентябреннән Татарстан Республикасы балалар бакчаларында мәктәпкәчә яшьтәге балаларга ике дүлэт телен өйрәтү максатыннан яңа укыту-методик комплектлар кулланылышка кертелде.

Педагоглар балаларда кешеләкләк сыйфатлары тәрбияләүгә, табигать доньясына, кешеләргә ихтирам һәм хөрмәт тәрбияләүдә бар тырышлыкларын куеп эшлиләр. Бакча педагогларының яшь буын тәрбияләүдә иң мөһим бурычларның берсе – баланың социаль-шәхси үсеше.

Балалар бакчасында предметлы-үстерешле тирәлекне яңарту процессы бара. Уен һәм дидактик материалның уңайлы һәм урынлы урнаштырылуы балаларга төрле эшчәнлекләр белән шөгыйльләнү өчен зур мөмкинлекләр тудыра.

Уен – балаларның төп эшчәнлеге. Уен вакытында булачак шәхеснең нигезләре салына. Бу үзенчәлекне исәпкә алып, төркемдә : «Кибет», «Супермаркет», «Шифаханә», «Төзүчеләр» “Ашханә” ,”Чәчтараш”h.б.уен почмаклары булдырылды.

Балаларга эстетик тәрбия бирү буенча эшчәнлек тәрбия процессының төрле яклары белән бәйләнгән. Педагоглар балаларда уен, хезмәт эшчәнлегендә матур әдәбият һәм сәнгать эсәрләре аша эстетик зәвык тәрбиялиләр.

Бакчада «Кошлар көне», «Сабантуй», «Нәүрүз», «Әти, эни, мин – спорт гайләсе», сәламәтлек көннәрен бергәләп бәйрәм итү бик матур традициягә әйләнде.

Балаларның сынлы сәнгатьтә ижади сәләтләрен үстерүгә зур игътибар бирелә. Классик рәссамнарның эсәрләре белән, халыкларның декоратив-гамәли сәнгате үрнәкләре белән танышалар.

Нәфасати эшчәнлектә төрле технологияләр, алымнар куллану, композиция, материал, сюжет сайлау ирек бирү, балага үз-үзен күрсәтә алу мөмкинлек бирә, ижат итү һәм танып белү сәләтен үстерү.

План нигезендә башкарылган максатчан эш нәтижәсендә балаларыбыз рухи яктан баедылар, аларның ижат мөмкинлекләре ачылды, нәфасати эшчәнлекләрдә уңай күнекмәләр формалашты.

Сәламәтләнדרү эше.

Физкультура-сәламәтләнדרү эшен дәрәҗәләштерү нәтижәсендә балаларның авыру очрақлары күрсәткече сизелерлек кимедә. Бу тотрыклы күрсәткечнең төп факторы булып яхшы итеп жиһазланган спорт майданчыгы булу тора.

Балалар арасында авырулар очрақларын киметү максатыннан сезонлы тын юллары авырулары кискенләшкән вакытларда, профилактика чаралары үткәрелә: фитотерапия, поливитаминнар кабул итү, чыныктыру чаралары, үз-үзенә массажлау, сулыш гимнастикасы ясау. Физик культура эшчәнлегендә баланынумыртка баганасын дәрәҗәләштерү формалаштыргы ярдәм итәрлек күнегүләр кертелә. Табиблар(педиатрлар) күзәтүендә 5-7 яшьлек балаларның диспансеризация үтүенә зур игътибар бирелә.

Эти-әниләр белән эш. Беләм бирү процессында катнашучыларның берсе булып тәрбияләнүчеләрнең эти-әниләре (ышанычлы вәкилләр) тора. Алар арасындагы мөнәсәбәт гамәлдәге законга, балалар бакчасы Нигезләмәсенә, эти-әниләр һәм балалар бакчасы арасындагы килешүгә таянып, жайга салына. Эти-әниләр һәм балалар бакчасы арасындагы килешү һәр гаилә белән аерым төзелә, һәм ул баланың бакчада булган вакытында уңай шартлар тудырырга һәм аның индивидуаль үзгәргән, мөмкинлекләрен, эти-әниләрнең таләпләрен, теләкләрен исәпкә алып, беләм бирү өлкәләренең барлык төрен тәкъдим итүне гарантияли. Безнең балалар бакчасында эти-әниләргә беләм бирү процессына, тәрбия чараларына катнашырга, тәрбияче белән балаларның эшчәнлегенә барышында, режим моментларына иреккә рәвештә керергә мөмкинлекләр бирелә. Тәрбияләнүчеләрнең гаиләләре белән традицион формадагы эшләр: консультациялар, очрашулар, әңгәмәләр, жылышылар, күрсәтмә информация, публикацияләр тәрбия өлкәсендә билгеле бер нәтижеләргә ирешергә мөмкинлек бирә.

Хәзерге вакытта житекчелекнең, бакча педагогларының, эти-әниләрнең тыгыз элемтәдә булуы, бердәм эшчәнлек алып баруы бигрәк әһәмиятле. Моны тормышка ашыру максатыннан яңа төрәшчәнлек формаларын эти-әниләргә тәкъдим итәбез: күргәзмәләр, бергә оештырган спорт бәйрәмнәре. “Ачык ишекләр көннәре”, эти-әниләр белән балаларның бергә ясаган ижади эшләр күргәзмәләре. Өлкәннәр белән балаларның бердәм эшләве, аларның дусларча тыгыз элемтәдә булуы, алар арасында уртақ кызыксыну булу – балада эмоциональ комфорт тудыра.

Эти-әниләрнең балалар бакчасында көнлек режим, туклану, сәламәтләнדרү, беләм бирү, күнел ачу эшчәнлекләре, баланың бакчадагы яшәү шартлары, аларның бакчага карата мөнәсәбәте, педагогларның һөнәри остальклары хакында булган фикерләрен өйрәнгәннән соң түбәндәгеләр ачыкланды: эти-әниләр бакча коллективына, аның житекчелегенә ышаныч белдерәләр.

Күпчелек эти-әниләр эш нәтижеләре белән кызыксыналар, ләкин гаилә белән бакча арасындагы бердәм эшчәнлекнең әһәмиятен тулысынча аңлап житеккермиләр, шуның өчен дә беләм бирү процессына тиешенчә катнашып, кереп китә алмыйлар. Шулай итеп, балаларга беләм бирүдә бердәм тырышлыкның көчән аңлап уңай нәтижеләргә ирешергә теләүче эти-әниләр белән житекчелек дәрәжәдә кызыксырмаган, беләм бирү өлкәсенең асылына төшенеп житемәгән эти-әниләр арасында күпмедер каршылыктар килеп чыга. Бу проблема чишүне балалар бакчасында, гаиләләрдә заманча таләпләргә туры килгән традицион булмаган эш ысулларын кулланып, аларга таянып, давамлы рәвештә хәл итәчәкбез. Ә моның өчен тәрбияләнүче балаларның эти-әниләре белән партнерлык мөнәсәбәтне үстерүне үз югарылыгына житеккерергә кирәк.

Башка оешмалар белән элемтә. Мәктәпкәчә беләм бирү учреждениесе авылның китапханәсе һәм мәдәният йорты белән тыгыз элемтәдә тора. Алар белән хезмәттәшлек итү мәктәпкәчәмәгариф системасына куелган яңа таләпләрдә уңышлы ориентлашырга, үзенең эшчәнлеген психология һәм педагогика өлкәсендәге казанышларны һәм социум таләпләрен исәп алып, вакытында коррекцияләргә мөмкинлек бирә. Мәдәният йортындаүткәрелгән чараларда катнашу балаларның эмоциональ һәм эстетик кичерешләрен баета.

Эш дэверендэ килеп туган кыенлыклар һәм аларны чишү юллары. Финанслау житәрлек күлэмдә булмау сәбәпле, балалар бакчасының эшен катлауландыра. Эти-эниләр, мәктәп, балаларның ихтияжларын өйрәнү өчен күлэмле эш башкарылу сорала. Авырлыклар булуына карамастан, мәктәпкәчә оешма үзенең материал базасын яхшы хәлдә тота һәм тулыландырып тора. Администрация һәм педагогик коллективның тырышлыгы балалар бакчасы имиджын саклап калу, тагы да югары үрләргә күтәрүгә юнәлтелгән.

Балалар бакчасы житәкчесе алдында торган мөһим мәсьәләләр:

- педагогик коллективны берләштерү, туплау;
- ижади эзләнүне стимуллаштыру;
- педагогларга инновацион үзгәрешләргә уңай мөнәсәбәт һәм хезмәттәшлек итү теләге уяту өчен булышлык итү;
- коллективта бердәм ижади эшчәнлек өчен уңайлы тирәлек булдыру.

II. ҮСЕШ ПРОГРАММАСЫНЫҢ АНАЛИТИК –ПРОГНОСТИК АЛШАРТЛАРЫ

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең 2021-2025 елга үсеш программасын төзүнең алшартлары булып дөүләтнең белем бирү сәясәтендәге үзгәрешләр, 2025 елга кадәр белем бирү системасын модернизацияләү һәм балалар бакчасының яңа Типовое положениесен кабул итү тора. Максатлы күрсәтмәләр төп игътибарны гаиләгә булышлык итәргә, шул ук вакытта балалар бакчасы учреждениесе челтәрен үстерүгә юнәлтә. Белем бирү спектрларын киңәйтү педагогик процесска яңа формалар кертүгә юнәлтелгән. Заманча белем бирү учреждениесе үстерешле тирәлекнең үзгәрүчән шартларына яраклашкан булырга тиеш.

Балалар бакчасы мәктәпкәчә белем һәм тәрбия бирү өлкәсендә нәтижәле эшли торган жирлектә урнашкан. Балалар бакчасының мәктәп белән дөвамчанлык эш планы булдырылган. Үсеш программасын төзү кирәклегә бакчаның мөмкинлекләренән һәм тышкы факторларның тәэсире нәтижәсендә барлыкка килде.

III. БЕЛЕМ БИРҮ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ КОНЦЕПЦИЯСЕ

Балалар бакчасы үсеш концепциясе аның киләчәктә тулы бербөтен система булуын кузаллый. Безнең киләчәк – балаларның аңына салынган белем һәм тәрбия дәрәжәсенә бәйле. Кем нинди булса, аның дөнъясы, эшчәнлегә һәм әйләнә-тирәсе шундый була.

Балалар бакчасының эшчәнлегә түбәндәге **концептуаль идеяләргә** нигезләнә:

- педагогика үсешен балалар бакчасында тормышка ашыру;
  - балага шәхес буларак мөнәсәбәт;
  - педагогларның ижади мөстәкыйльлелегә һәм ижади үсешә;
  - дөүләт һәм жәмгыять таләпләренә туры килә торган мәктәпкәчә мэгарифнең яңа заманча сыйфат казанышларына ирешүе;
  - дөүләт биргән гарантияләрен сыйфатлы белемне һәркем ала алырлык дәрәжәгә житкерелүе. Үсеш программасы бакчаның эшчәнлегендә төп стратегик нигез булып тора. **Программаның төп максаты** – балаларга өзлексез һәм кинқырлы бербөтен үсеш бирү өчен уңайлыклар тудыру. Программаның эчтәлегә балалар бакчасының актуаль булган үсеш дәрәжәсенә, коллектив һәм житәкчелекнең потенциал мөмкинлекләренә, эти-эниләрнең өметләренә таяна. Идарә итү системасы барлык педагогик процесста катнашучыларны: балалар, педагоглар, администрация, житәкчелек, эти-эниләрне үз эченә ала.
  - **Балалар бакчасы коллективының төп бурычы** – баланың кешелеклелек сыйфатларын тулысынча үстерү һәм киләчәктә үсеш алу өчен эзерлеген формалаштыру.
  - **Концепциянең максаты:** балага төрле яклап югары дәрәжәдә үсеш алу, сәләтләрен ачу һәм үстерү өчен уңай социаль–педагогик шартлар тудыру.
- Концепциянең объекты:** 1.6 -7 яшьлек балалар.

• **Предметы:** педагогик чаралар системасы һәм методлары ярдәмендә төрлө эшчәнлектә баланы шәхес буларак үстерү.

• **Балалар бакчасының нәтижелелек күрсәткечләре:**

- - балалар бакчасында психологик яктан уңай климат;
- тәрбиячегә, балаларга, бакчада уңайшартлар тудыру;
- - эти-эниләрнең балалар бакчасына мөнәсәбәте

• **Тикшерү методлары:** мониторинг, эти-эниләргә һәм педагогларга анкеталар уздыру, балаларны күзәтү.

Белем һәм тәрбия бирү процессының төрлө дәрәжәләрдәге нәтижелелеге:

- шәхси (баланың шәхси сыйфатлары, кузаллау, ихтияр көче үсеше, аң-белемгә омтылу, ижатка тартылу көче үсеше);

- мәгълумати (сайланган программа нигезендә).

МБМБУның төп кыйммәте:

- бала – уникаль үсешле шәхес;
- педагог - шәхес, белем бирүче;
- максат һәм уңышларга ирешүдә ижади күмәккоманда составында эш, сыйфатка омтылыш;
- оештыру, узара аралашу культурасы;
- гаилә - баланың үсеше өчен төп мохит, гаилә белән хезмәттәшлек.

МБМБУ ның вазыйфасы:

- Һәр балага шәхси якин килеп эшләү.
- Баланың сәламәтлеген саклау һәм ныгыту эшен камилләштерү.
- Гаилә белән тыгыз элемтәдә эшләү.

IV. МӘКТӘПКӘЧӘ БЕЛЕМ БИРҮ УЧРЕЖДЕНИЕСЕНЕҢҮСЕШСТРАТЕГИЯСЕ

Балалар бакчасының конкурентлылыгын күтәрү буенча стратегик юнәлешләр:

- Белем бирү процессында яңа шартлар һәм оештыру формалары булдыру (балаларның мөстәкыйль һәм бердәм эшчәнлегенә өстенлек бирелә);
- Практик эштә яңа белем бирү программалары һәм технологияләр куллану (проект эшчәнлеге, информатив технологияләр куллану һ.б.);
- Сәламәтлек саклау эшчәнлеген камилләштерү;
- Мәктәпкәчә мәгарифне информатизацияләү.

Балалар бакчасының төп юнәлешләре:

- Сәламәтлек саклау өлкәсе технологияләрен куллануда гаиләнең кыйммәтен формалаштыруда кулланылган алым һәм методларны киңәйтү.
- Компьютер мониторингын уңышлы кертеп, заманча сыйфатлы мәктәпкәчә белем белән тәэмин итү.
- Педагогларның педагогик компетентлылыгын формалаштыру. (белем бирүне информатизацияләү, өйрәтүдә заманча метод һәм алымнарны куллану)
- Овладение педагогическим мониторингом: уточнение критериев оценки образовательной деятельности детей через поэтапное введение интегральной системы

оценивания, внедрение современных методик определения результативности воспитания и обучения.

- Повышение профессионального мастерства педагогов на базе детского сада и на курсах повышения квалификации в ИРО РТ г. Казань
- Мәктәпкәчә белем бирүдә вариатив формаларны үстерү.

Основные задачи деятельности детского сада:

1. Оптимизация медико-социальных условий сохранения здоровья детей.
2. Обновление образовательного процесса посредством модернизации содержания, условий, технологий образования и воспитания.
3. Совершенствование профессиональной компетентности и инновационной культуры педагогов.
4. Оптимизация системы управления в учреждении.
5. Осуществление поиска новых организационных аспектов привлечения родителей к сотрудничеству с дошкольным образовательным учреждением.
6. Обеспечение доступности дошкольного образования.

V. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ЭТАПЛАРЫ

1 этап (2021-2022.) – Мобилизация- оештыру: булган ресурсларга диагностика уздыру, Программаның төп чараларын барлап чыгу, аларны тормышка ашыру өчен тиешле шартлар тудыру, Программаны үтәргә керешү.

2нче этап (2022 –2023) – Эксперт – тикшерү: Программаның стратегик мәсьәләләрен тормышка ашыру.

3нче этап(2023-2024) – гомумиләштерү – йомгаклау: йомгак ясау һәм эшчәнлек нәтижәләрен Программаны тормышка ашыруның төп юнәлешләре буенча максатлары һәм бурычларына тәңгәл килүен карау, нәтижәләрне игълан итү һәм алдагы чор өчен Үсеш Программасы булдыру.

VI. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ЭШЧӘНЛЕГЕ

ПЛАНЫ(ПРОЕКТЛАР)

Проект	Үсеш юнәлеше	Тормышка ашыру вакыты				
		2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
1	2	3	4	5	6	
Программа, методика, технологияләр	Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасын ФДББС таләпләренә нигезләнеп төзү һәм кулланылышка кертү. Мәктәпкәчә төп гомуми белем	*	*	*	*	

белән тээмин ителеше.	би­рү һәм өстәмә программаларны яңарту. Проект эшчәнлеген кертү. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны ике дәүләт телен өйрәтүгә юнәлтелгән УМК материалларын белем һәм тәрбия процессына кертү. Балаларга ике дәүләт телен өйрәтү процессын УМК материаллары нигезендә, тормышка ашыру.	* * *	* * *	* * *	* * *	
2.Мәктәпкәчә мәгарифне информатизация-ләштерү	Белем би­рү һәм идарә итү процессына ин­формацион технологияләр кертү.	*	*	*	*	
3. Сәламәтлек саклау технологияләре	МБМБУның педагогик процессына сәламәтлек саклау технологияләрекертү.	*	*	*	*	
4. Белем би­рү процессының куркынычсызлыгы	Материаль-техник базаны ныгыту.	*	*	*	*	
5. Кадрлар сәясәте.	Педагогларның һөнәри осталыкларын күтәрү.	*	*	*	*	

6.1.Проект 1. Программа, методика, технологияләр белән тээмин ителеш.

Балалар бакчасында белем би­рү процессының эчтәлеге балаларның психофизик үсеш һәм мөмкинлекләреннән чыгып, федераль дәүләт таләпләре нигезендә төзелгән, кулланылышка кертелгән төп гомуми белем би­рү программасыннан чыгып билгеләнә.

Проблема: Педагогларны балаларның бердәм һәм мөстәкыйль эшчәнлегенә өстенлек би­рүгә юнәлдерү, бу проблеманы хәл итү максатыннан инновацион программалар һәм технологияләр куллану.

Максат: Балалар бакчасы педагогларын проект технологияләренә өйрәтү һәм проект эшчәнлегендә эти-әниләрне катнаштыру.

Бурычлар:

1. Педагогларны балаларның бердәм һәм мөстәкыйль эшчәнлегенә өстенлек би­рүгә юнәлдерү, проект эшчәнлегенә эти-әниләрне тарту максатыннан, яңа алымнар

кулланырга өйрөтү. Проект эшчэнлеген гамэлгэ ашыру максатыннан методик ярдэм оештыру.

2. Эти-энилэрне информация белэн даими тээмин итеп торып, баланың индивидуаль белем үзлөштерү маршрутын төзүгэ катнаштыру.
3. Проект эшчэнлегенэ мэктепкэчэ яшьтэге балаларны жэлеп итү максатыннан социаль партнерлыкны киң жээлдерү.
4. Интернет челтэре аша балалар бакчасы партнерлары белэн эффектив хезмэттэшлек оештыру.

	Проект чаралары	Этаптар, үтөлү вакыты	Проектны гамэлгэ ашыру өчен чыганаclar, формалар, механизмнар, материалъ һәм хезмэт ресурслары турында мөгълумат	
			Финанс чыганаclarы	Башкаручылар
1	Мэктепкэчэ төп гомуми белем бирү программасын ФДББС талэплэренэ нигезлэнеп төзү.	2021-2025	-	Ижади төркем
2	Контроль һәм мониторинг системасын төзү һәм апробациялэү.	2021-2025	-	Мөдир тәрбияче
3	Төп гомуми белем бирү программасын практикада куллануһәм төзөтмэлэр кертү	2021-2025	-	Мөдир тәрбияче
4	Мэктепкэчэ яшьтэге балаларны ике дэүлэт телен өйрөтүгэ юнэлтелгэн УМК материалларын өйрэнү	2021-2025	-	Мөдир тәрбияче
5	Семинар-практикум «ФДББС нигезендэ бердэм белем бирү эшчэнлеген интегральлэштерүдэ кулланылган УМК»	2021-2025	-	Мөдир тәрбияче
6	Педсовет: «Мультимедиа чаралары кулланып, балаларның сөйлэм телен үстерү »	2021-2025	-	Мөдир тәрбияче
7	Ата-аналар өчен практикум «Проектларны тормышка ашыруда ата-аналарның катнашы»	2021-2025	-	Мөдир тәрбияче
8	Мэктепкэчэ төп гомуми белем бирү һәм өстэмэ программаларга яңалык кертү	2021-2025	2021-2025	2021-2025

Көтелгэн нэтижэ:

- белем һәм тәрбия бирү процессын оештыру шартларын оптимальлэштерү (үстерешле тирэлек, методик ярдэм һ.б.);

- балалар бакчасы белән идарә итү сыйфатын яхшырту;
- педагогларның профессиональ осталыклары эффектив эш формалары һәм алымнары куллану нәтижәсендә югары дәрәжәгә күтәрелү;
- белем һәм тәрбия бирү процессын ФДББС таләпләренә, Н.Е. Веракса, Т.С. Комарова. М.А. Васильева редакциясендә төзелгән «От рождения до школы» программасына нигезләнеп төзү.
- педагогларның уку-методик комплектлар белән эшләрү алымнарын һәм ысулларын тулысынча үзләштерүе.
- Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга ике дәрәжә телендә иркен аралашу өчен уңай шартлар тудыру

Социаль нәтижә:

- Эти-әниләрне балалалары белән гаиләдә узара аралашырга өйрәтү.

6.2. 2-нче проект. Мәктәпкәчә мәгарифне информатизацияләштерү

Проблема: Шәхескә юнәлтелгән белем бирүне тормышка ашыру өлкәсендә идарә итү һәм педагогик эшчәнлектә күп санлы мәгълуматларны өйрәнү зарур. Әлеге проблеманы тормышка ашыруда компьютер технологияләренә ролен бәяләп бетермәү.

Максат: ИКТ технологияләренә куллануда педагогларның профессиональ осталыкларын югары дәрәжәгә күтәрелүенә ирешү;

Бурычлар:

1. Эти-әниләрне информация белән даими тәэмин итеп торып, баланың индивидуаль белем үзләштерү маршрутын төзүгә катнаштыру.

2. Интернет чөлтәре аша эффектив хөзмәттәшлек оештыру.

3. ИКТ технологияләр буенча муниципаль һәм региональ конференцияләрдә катнашу.

№	Проект чаралары	Этаплар, үтәлү вакыты	Проектны гамәлгә ашыру өчен чыганаclar, формалар, механизмнар, материал һәм хөзмәт ресурслары турында мәгълүмат	
			Финанс чыганаclarы	Башкаручылар
1.	ИКТ технологияләрен белем бирү процессына гамәлгә кертү	2021-2025	-	Мөдир тәрбияче
2.	Балалар бакчасы сайтында электрон форматта документларны булдыру.	2021-2025		Мөдир тәрбияче
3.	Педагогларның квалификациясен күтәрү	2021-2025	Бюджеттарафыннан	Мөдир тәрбияче
4.	Интернет чөлтәре аша эффектив хөзмәттәшлек оештыру	2021-2025	Бюджеттарафыннан	Мөдир тәрбияче

5.	Кирәкле жиһазлар белән педагогларны тәмин итү: компьютерлар, интерактив такталар	2021-2025	Бюджет тарафыннан	Мөдир
6.	Бакча сайты даими тулыландырып тору.	2021-2025	-	Мөдир тәрбияче

Көтелгән нәтижә:

- Белем бирү процессында педагогларның ИКТ технологияләр белән эшләү белемнәрен югары дәрәжәгә житкерү.
- Педагогларның компетентлылык дәрәжәсен күтәрү һәм укыту-методик материалларны тиешле күләмдә булдыру.
- Балалар бакчасының материал-техник базасын ныгыту һәм тулыландыру.
- Белем бирү эшчәнлегенең сыйфатын яхшырту һәм эш тәҗрибәсе белән уртаклашу.
- Эти-әниләрне балалар бакчасының эшчәнлегенә, баланың уңышлары, казанышлары белән даими таныштыру.

6.3. 3 нче проект. Сәламәтлек . Сәламәтлек саклау технологияләре.

Һәр жәмгыятьнең иминлегенә үсеп килүче буынның сәламәт булуына бәйле. Сәламәт буын формалаштыру – илбезнең иң төп стратегия мәсьәләләренең берсе. Балалар бакчасында педагоглар белем бирү эшчәнлеген балаларның сәламәтлек дәрәжәләрен исәпкә алып төзиләр. Иске Кади балалар бакчасының төп бурычларының берсе булып балаларның сәламәтлеген саклау, ныгыту, аларның физик һәм психик үсешен өчен мөмкинлекләр тудыру тора.

«Белем бирү сыйфаты» категориясе «сәламәтлек» категориясе (баланың физик, психик һәм социаль иминлегенә) белән тыгыз бәйләнештә тора, ягъни танып белү процессы баланың сәламәтлегенә тискәре йогынты ясарга тиеш түгел, бигрәк тә психик яктан.

Кара Чишмә балалар бакчасында балаларның сәламәтлегенә өлкәсендә уңай динамика күзәтелә.

Проблема: Эш авыручы балаларның саны арту санитар-гигиена, профилактика һәм сәламәтләндрү чараларын көчәйтүне таләп итә.

Максат: Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сәламәтлеген ныгыту һәм сәламәт яшәү рәвешенә күнектәрү.

Эти-әниләрнең һәм хезмәткәрләрнең, сәламәт яшәү рәвешен алып бару һәм сәламәт бала тәрбияләү максатыннан, медицина, психология, педагогика өлкәсендә белемнәрен арттыру.

Бурычлар:

1. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сәламәтлекләрен ныгыту, сәламәт яшәү рәвешенә күнектәрү.

2. Балалар бакчасының сәламәтлек саклау эшчәнлегенә сыйфаты буенча мониторинг ясау.

3. Эти-әниләрнең сәламәт яшәү рәвешен алып бару һәм сәламәт бала тәрбияләү өчен медицина, психология, педагогика өлкәсендә белемнәрен арттыру.

№ п/ п	Мероприятие	Этаптар		
			Финанслау чыганагы	Башкаручы
1	Балалар бакчасының сәламәтлек саклау эшчәнлеген сыйфаты буенча мониторинг программасын төзү.	2021-2025	Финансланмаган	Мөдир
2	Балалар бакчасының сәламәтләндрү һәм дөвалау-профилактик эшенең торышына бәя бирү.	2021-2025	Финансланмаган	Мөдир тәрбияче
3	Балалар бакчасында физкультура-сәламәтләндрү эшен камилләштерү өчен яңа шартлар тудыру - СанПиН һәм төп гомуми белем бирү программасы таләпләренә җавап бирә торган жиһазлар булдыру, - проект эшчәнлегенә.	2021-2025	Финансланмаган	Мөдир
4	Балалар бакчасының һәм эти-әниләрнең сәламәтлек саклау эшчәнлеген гомумиләштерү һәм тәҗрибәләрен тарату: - информационбюллетеньнәрчыгару; - методик берләшмәләрдә катнашу	2021-2025	Финансланмаган	Мөдир тәрбияче

Көтелгән нәтижә:

- Балаларның авыру очракларын киметү максатыннан сәламәт яшәү рәвешенә күнектерү.
- Балалар бакчасының сәламәтлек саклау эшчәнлеген сыйфаты буенча ел саен мониторинг үткәрү.
- Эти-әниләрнең сәламәт яшәү рәвешен алып бару һәм сәламәт бала тәрбияләү өчен медицина, психология, педагогика өлкәсендә белемнәрен арттыру.
- Балаларның сәламәтлеген саклау, ныгыту, аларның эмоциональ һәм психик яктан иминлеген тәмин итү өчен мөмкинлекләр тудыру.
- Балаларның бакчага йөрешен арттыру.

Социаль нәтижә:

- Гаиләдә сәламәт яшәү рәвешен алып бару өчен уңай мотивация формалаштыру.
- Сәламәт яшәү рәвешен эшчәнлеген буенча педагогларның профессиональ дәрәҗәләрен күтәрү.
- Педагогик тәҗрибә тарату.

6.4. 4 нче проект.Белем бирү процессының куркынычсызлыгы.

Проблема:

-Финанс ресурсларының житмәүчелеге;

- эти-эниләр тарафыннан балаларның куркынычсызлыгы мәсьәләләрен хәл итү буенча түбән әзерлеге.

Максат:

Материаль-техник базаны яхшы тоту, оешма мөлкәте белән нәтижәле идарә итү.

Бурычлар:

1.Белем биру процессындакатнашучыларның сәламәтлеген һәм тормыш иминлеген тәэмин итү.

2.Бакча бинасын санитария-гигиена нормаларына һәм куркынычсызлык таләпләренә туры китерү.

№	Чаралар	Этаплары	Проектны тормышка ашыруда хезмәт һәм материал ресурсларны тарту механизмы, чыганаclar, формалар турында белешмә	
			Финанс чыганаclarы	Башкаручылар
1	Группа бүлмәләрен ремонтлау	2021-2025	Бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаclar	мөдир
2	Балалар майданчыгын жиһазлау	2021-2025	Бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаclar	мөдир

Көтелгән нәтижә:---ремонтланган группа бүлмәләре

--ремонтланган балалар майданчыгы

Социаль нәтижә:-Белем биру процессындакатнашучыларның сәламәтлеген һәм тормыш иминлеген тәэмин итү.

-Район куләмендә балалар бакчасының дәрәжәсен арттыру.

6.5. 5 нче проектКадрлар сәясәте

Бугенге көндә Кара Чишмә балалар бакчасында кадрлар белән тәэмин ителеш 100 процент тәшкил итә. Педагогик персонал махсус белемле хезмәткәрләрдән тора.

Коллектив бердәм, тату, тырыш, алдынгы карашлы, мәктәпкәчә мәгарифтәге катлаулы мәсьәләләрен хәл итүгә һәм уңай эш нәтижәсенә ирешүгә юнәлтелгән. Педагогик коллективның ижади потенциалы дәрәжәсен билгеләү анализы педагогларның профессиональ осталыкларының күтәрелүен, педагогик инновацияләренә үзләштерү, гамәлгә кертү, үз эшчәнлекләренә дәрәжә бәя бирү һәм мәктәпкәчә белем бирүнең төрле өлкәләрендә эш тәҗрибәләрен уңышлы таратуын күрсәтә.

Проблема: Балалар бакчасының педагогик процессны оештыруга, белем бирү программаларына таләпләренәң тамырдан үзгәрүе, мәгълүматларның төгәл һәм житешле булмавы, белем һәм эш тәҗрибәләрнең житмәве зур кыенлыктар тудыра.

Максат: Заманча белем бирү эшчәнлеген оештыру процессында педагогларның белемнәрен киңәйтү, тирәнәйтү һәм көндәлек практикада куллану.

Бурычлар:

1. ФДББС таянып, яңа УМКны кулланып, балаларга белем бирү эшчәнлеген камилләштерү
2. Педагогларның профессиональ эш тәҗрибәсен баеп, аларның креатив сәләтләрен үстерү.
3. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә педагогларның квалификациясен күтәрүне оештыру.
4. Педагогларның район һәм республика күләмендә төрле дәрәҗәдәгә бәйгеләрдә катнашу өчен мөмкинлекләр үстерү.

№	Проект чаралары	Этаплары үтәү срогы	Проектны тормышка ашыруда хезмәт һәм материал ресурсларны тарту механизмы, чыганактар, формалар турында белешмә	
			Финанс чыганактары	Башкаручылар
1.	Мәктәпкәчә мәгарифне модернизацияләүгә кагылышлы норматив документлар белән танышу.	2021-2025	Финансланмый	Мөдир тәрбияче
2.	Педагогларны, заманча технологияләр ярдәмендә, өлкәннәр һәм балалар арасындагы узара мөнәсәбәтләрне аңларга өйрәтү (проекттехнологияләре, информатсион технологияләр, УМК)	2021-2025	Финансланмый	Мөдир тәрбияче
3.	УМК куллану буенча мастер-класслар оештыру	2021-2025	Финансланмый	Мөдир тәрбияче
4.	Педагогик һәм житәкче кадрларның профессиональ эшчәнлек сыйфатын өйрәнү	2021-2025	Финансланмый	Мөдир тәрбияче
5.	Педагогларның квалификацияләрен күтәрү буенча перспектив планнар төзү	2021-2025	Финансланмый Финансланмый	Мөдир тәрбияче
6.	Педагогик һәм житәкче кадрларга аттестация эзерләү һәм үткәрү.	2021-2025	Финансланмый	Мөдир тәрбияче

Көтелгән нәтижә:

Педагогларның замана таләпләре нигезендә практик эшчәнлектә креативлыкка әзер булуы.

Педагогларның квалификацияләрен күтәрү буенча индивидуаль перспектив планнар.

Социаль нәтижә:

Педагогларның компетентлылык дәрәжәләрен күтәрү.

Конкурс хәрәкәтендә хезмәткәрләренң актив катнашуы ярдәмендә баланың белем сыйфатын яхшырту.

Коллективта кадрларның күчеш проценты кимүе.

Мәктәпкәчә белем бирү оешмасын тәмамлаучының социаль портреты

1. Физик яктан үскән, төп культура-гигиена күнекмәләрен үзләштергән. Бала гармонияле физик үсешнең мөмкин булган иң зур дәрәжәсенә ирешкән (шәхси мөмкинлекләрен исәпкә алып).

Аның төп физик сыйфатлары һәм актив хәрәкәт итү ихтыяжы формалашкан. Үз яшенә туры килгән гигиена процедураларын мөстәкыйль башкара, сәламәт яшәү рәвешенең иң гади кагыйдәләрен үти.

2. Кызыксынучан, актив. Әйләнә-тирәдәге (предметлар һәм әйберләр дөньясындагы, мөнәсәбәтләр дөньясындагы һәм үзенең эчке дөньясындагы) яңа билгесез әйберләр һ. б. белән кызыксына. Өлкәннәргә сораулар бирә, экспериментлар ясарга ярата. Мөстәкыйль эш итә ала (көндәлек тормышта, бала эшчәнлегенең күптөрле төрләрендә). Авырсынган очракларда өлкәннәрдән ярдәм сорый. Белем бирү процессында зур кызыксыну белән, актив катнаша.

3. Хисчән, кеше хәленә керә белүче. Якин кешеләренең һәм дусларының хисләренә җавап бирә. Әкият, тарих, хикәяләрнең персонажларын кызгана, хәлләрен аңлый. Сынлы сәнгать эсәрләренә, музыкаль һәм әдәби эсәрләргә, табигать дөньясына хис-тойгылы мөнәсәбәт күрсәтә.

4. Өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән аралашу чараларын һәм үзара мөгаләмә ысулларын үзләштергән. Бала вербаль һәм вербаль булмаган аралашу чараларын бердәй куллана, әңгәмә кора белә, өлкәннәр һәм балалар белән үзара мөгаләмәнең конструктив ысулларын файдалана белә (киләшә, предметлар алмаша, хезмәттәшлек иткәндә эшләрен бүләшә). Өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән сөйләшкәндә, ситуациягә карап, сөйләшү стилин үзгәртә ала.

5. Беренчел әһәмиятле күзаллаулар нигезендә үзенең тәртибе белән идарә итә ала һәм үз эш-гамәлләрен планлаштыра белә, гомуми кабул ителгән элементар нормаларны һәм үз-үзен тоту кагыйдәләрен үти. Баланың тәртибе минутлык теләк һәм ихтыяж белән түгел, ә өлкәннәр тарафыннан куелган таләпләр һәм «нәрсә ул яхшы, нәрсә ул начар» дигән беренчел әһәмиятле күзаллаулар (мәсәлән, сугышырга, кечеләрне кыерсытырга, әләкләшергә ярамый; булганың белән уртаклашырга, өлкәннәргә хөрмәт итәргә кирәк һ. б.) белән билгеләнә. Билгеле бер максатка ирешүгә юнәлтелгән эш-гамәлләрен планлаштыра ала. Урамда юл йөрү кагыйдәләре, жәмәгать урыннарында (транспортта, кибеттә, даруханәдә, театрда һ. б. да) үз-үзен тоту кагыйдәләрен үти.

6. Яшенә ярашлы интеллектуаль һәм шәхси мәсьәләләрне чишәргә сәләтле. Бала мөстәкыйль үзләштергән белемнәрен һәм эшчәнлек ысулларын яңа мәсьәләләр (проблемалар) чишүдә куллана ала; ситуациягә карап, мәсьәләне (проблеманы) чишү ысулын үзгәртә белә. Ул үзенең уйлаганын тәкъдим итә ала һәм аны рәсемдә, төзүдә, сөйләмдә һ. б. да тасвирлый белә.

7. Үзе, гаиләсе, жәмгыять (якин-тирә социум), дәүләт (ил), дөнья һәм табигать турында беренчел күзаллаулары бар. Бала күзаллый:

– үзе турында, үзенең һәм башка кешеләрнең билгеле бер женестә булуы турында;

- гаилэ составы, туганлык мөнәсәбәтләрә һәм үзара бәйләнеш, гаилә вазифаларын бүлешү, гаилә горейф-гадәтләрә (традицияләрә) турында;
- жәмгыять (якын-тирә социум), аның мэдәни кыйммәтләрә һәм жәмгыятьтә үзе тоткан урын турында;
- дәүләт (шулай ук аның символлары, «кече» һәм «зур» Ватан, аның табигате) һәм үзенә аның бер өлешә булуы турында;

Балалар бакчасы педагогы моделә Балалар бакчасының төп максат, бурычларын эш юнәлешләрән анализлап, киләчәктәге педагог моделән билгеләргә була:

1. Педагогның профессиональлегә:

- тиешлә педагогик һәм психологик яктан әзер;
- норматив документлар таләпләрәннән чыгып эшли белү өчен тиешлә белем һәм осталык нигезләрәнә ия;
- укыту һәм тәрбия, сәламәтлек саклау процессының заманча психолого-педагогик концепцияләрән дәиркән ориентлаша, аларга үзенә педагогик эшчәнлегендә нигезләнә;
- эшне планлаштыру һәм балаларның белем дәрәжәсен бәяләү осталыгына ия;
- педагог, шәхескә юнәлтелгән белем бирү моделәнә таянып, балаларның игътибарын педагогик биремнәрнә эшләрә юнәлтә;
- педагогик эшчәнлектә кызыксынып һәм ижади якын килеп эшли;
- Белем һәм тәрбия бирү процессында техник чараларны һәм ИКТ технологияләрнә уңышлы файдалана;
- Бердәм эшчәнлек вакытында балаларның активлыгын, кызыксынучанлыкларын. белемгә омтылышларын стимуллаштыра;

2. Педагогның шәхси сыйфатлары:

- заманча мәктәпкәчә мәгариф алдында торган максат-бурычларны төгәл кузалый;
- жәмгыятьнә мораль нормаларына каршы килми торган, тормышка уңай карашлы шәхес;
- Баланың хәленә керә белүчә, тактлы, кайгыртучан, сизгер, шәфкатьле;
- педагогик тактлы, үзенә шәхсән дәрәжәсен саклай белә, балаларны, эти-эниләрнә, коллективны хөрмәт итә;
- Белем һәм тәрбия бирүдә булган уңышларын һәм уңышсызлыкларын, житешсезлекләрән, ялгышларын фикерләп анализлай белә;
- креатив карашлы;
- педагогик процесста гуманизация идеяләрән тормышка ашыра.